

FLORENTIN SMARANDACHE
**Asupra unor conjecturi si probleme
nerezolvate referitoare la o functie in
Teoria Numerelor**

In Florentin Smarandache: “Collected Papers”, vol. II. Chisinau (Moldova): Universitatea de Stat din Moldova, 1997.

ASUPRA UNOR CONJECTURI ȘI PROBLEME NEREZOLVATE REFERITOARE LA O FUNCȚIE ÎN TEORIA NUMERELOR

1. Introducere

Am construit [19] o funcție η care asociază fiecărui întreg nenul n cel mai mic întreg pozitiv m astfel încât $m!$ este multiplu de n .

De aici rezultă că dacă n are descompunerea în factori primi:

$$n = \varepsilon \cdot p_1^{a_1} \cdot p_2^{a_2} \cdots p_t^{a_t};$$

cu p_i numere distințte, $a_i \in N^*$ și $\varepsilon = \pm 1$ atunci:

$$\eta(n) = \max_{1 \leq i \leq t} \eta(p_i^{a_i});$$

și $\eta(\pm 1) = 0$.

Pentru calculul lui $\eta(p_i^{a_i})$ observăm că dacă:

$$\alpha_k(p) = \frac{p^k - 1}{p - 1}, \quad k = 1, 2, \dots;$$

atunci din formula lui Legendre:

$$n! = \prod p_i^{k_i} \frac{n}{p_i^k};$$

rezultă $\eta(p^{\alpha_k(p)}) = p^k$.

Mai general, considerând baza generalizată:

$$[p] : \alpha_1(p), \alpha_2(p), \dots;$$

și scriind exponentul a în această bază:

$$a_{[p]} = t_1 \cdot a_{n_1}(p) + \dots + t_l \cdot a_{n_l}(p);$$

cu $n_1 > n_2 > \dots > n_e > 0$ și $t_j \in [1, p - 1]$ pentru $j = 0, 1, \dots, l - 1$ și $t_l \in [1, p]$, în [19] am arătat că:

$$\eta(p^a) = \sum_{i=1}^e t_i p^{n_i}. \tag{1}$$

2. Proprietăți ale funcției η

Din felul în care a fost definită rezultă imediat că funcția η este pară: $\eta(-n) = \eta(n)$. De asemenea pentru orice $n \in N^*$ avem:

$$\frac{-1}{(n-1)!} \leq \frac{\eta(n)}{n} \leq 1;$$

Raportul $\frac{\eta(n)}{n}$ este maxim dacă și numai dacă n este prim sau $n = 4$ și are valoare minimă dacă și numai dacă $n = k!$. Evident η nu este o funcție periodică.

Pentru orice număr prim p funcția $\eta_p : N^* \rightarrow N$, $\eta_p(a) = \eta(p^a)$ este crescătoare, noninjectivă, dar considerând $\eta_p : N^* \rightarrow \{p^k | k = 1, 2, \dots\}$ este verificată surjectivitatea.

Funcția η este în general crescătoare pe N^* , în sensul că:

$$\forall n \in N^* \exists m_0 \in N^* \forall m \geq m_0 \eta(m) \geq n.$$

Prin urmare funcția este în general descrescătoare pe Z_-^* adică:

$$\forall n \in Z_-^* \exists m_0 \in Z_-^* \forall m \leq m_0 \eta(m) \leq n.$$

De asemenea nu este injectivă, dar considerând: $\eta : Z^* \rightarrow N \setminus \{1\}$ este verificată surjectivitatea.

Definiția 1. (P.Erdős și J.L.Selfridge)

Numărul n se numește barieră pentru funcția numerică f dacă pentru orice $m < n$ avem $m + f(m) \leq n$.

Se observă că pentru orice $\varepsilon \in [0, 1]$ funcția f definită prin $f(m) = \varepsilon \cdot \eta(m)$ nu are o infinitate de bariere deoarece există $m_0 \in N$ astfel încât pentru orice $n \geq m_0$ avem:

$$\eta(n) \geq \frac{2}{\varepsilon} \text{ dacă } n + \varepsilon \cdot \eta(n) \geq n.$$

Seria $\sum_{n \geq 2} \frac{1}{\eta(n)}$ este divergentă deoarece $\frac{1}{\eta(n)} \geq \frac{1}{n}$.

Avem de asemenea:

$$\eta \left(\underbrace{2^{2^{\dots^{2^n}}}}_{k \text{ ori}} \right) = 2 + \underbrace{2^{2^{\dots^{2^n}}}}_{k-1 \text{ ori}}.$$

Într-adevăr, pentru $m = \underbrace{2^{2^{\dots^{2^n}}}}_{k-2 \text{ ori}}$ avem $\eta(2^{2^m}) = 2 + 2^m$.

3. Formulele de calcul pentru $\eta(n)$

În [2] se arată că formula (1) poate fi scrisă sub forma:

$$\eta(p^{a(p)}) = p(a_{[p]})(p) \quad (2)$$

adică pentru a calcula pe $\eta(p^a)$ scriem exponentul a în baza generalizată $[p]$ și "îl citim" în baza standard (p) :

$$(p) : 1, p, p^2, \dots, p^n, \dots$$

Să observăm că "citirea" în baza (p) presupune uneori calcule cu cifra p , care nu este cifră în această bază, dar poate apărea ca cifră în baza $[p]$. Vom exemplifica utilizarea formulei (2) pentru calculul lui $\eta(3^{89})$. Parcurem următoarele etape:

(i) scriem exponentul $a = 89$ în baza

$$[3] : 1, 4, 13, 40, 121, \dots$$

$$\text{obținem } 3_{[3]} = 2021;$$

(ii) "citim" numărul 2021 în baza (3) : 1, 3, 9, 27, ... Avem $2021_{(3)} = 183_{(10)}$, deci $\eta(3^{89}) = 183$, ceea ce înseamnă că cel mai mic număr natural al căruia factorial este divizibil cu 3^{89} este 189.

$$\text{Într-adevăr: } \sum_{i \leq 1} \left\lfloor \frac{183}{3^i} \right\rfloor = 89.$$

Facem observația că în baza generalizată $[p]$ tehnica de lucru este esențială diferită de tehnica de lucru din baza standard (p) ; aceasta datorită faptului că sirul $b_n(p) = p^n$, care determină baza (p) satisfac relația de recurență:

$$b_{n+1}(p) = p \cdot b_n(p);$$

În timp ce sirul $a_n(p) = (p^n - 1)/(p - 1)$ cu ajutorul căruia se generează baza $[p]$ satisfac relația de recurență:

$$a_{n+1}(p) = p \cdot a_n(p) + 1. \quad (3)$$

Datorită relației (3) pentru a face adunarea în baza $[p]$ procedăm astfel: începem adunând cifrele de ordinul zecilor și nu al unităților (cifrele corespunzătoare coloanei $a_2(p)$). Dacă adunând aceste cifre obținem numărul $pa_2(p)$, vom utiliza o unitate din clasa unităților (coeficienții lui $a_1(p)$) pentru a obține $pa_2(p) + 1 = a_3(p)$.

Continuând adunarea pe coloana "zecilor" dacă obținem din nou $pa_2(p)$, vom utiliza o nouă unitate din clasa unităților, etc. De exemplu pentru:

$$m_{[5]} = 441, n_{[5]} = 412 \text{ și } r_{[5]} \text{ avem}$$

$$\begin{array}{r}
 m + n + r = 442 + \\
 412 \\
 44 \\
 \hline
 \end{array}$$

Începem adunarea cu coloana zecilor:

$$4 \cdot a_2(5) + a_2(5) + 4 \cdot a_2(5) = 5 \cdot a_2(5) + 4 \cdot a_2(5);$$

și utilizând o unitate din coloana unităților obținem:

$$a_3(5) + 4 \cdot a_2(5), \text{ deci } b = 4.$$

Continuând obținem:

$$4 \cdot a_3(5) + 4 \cdot a_3(5) + a_3(5) = 5 \cdot a_3(5) + 4 \cdot a_3(5);$$

și utilizând o nouă "unitate":

$$a_4(4) + 4 \cdot a_3(5), \text{ deci } c = 4 \text{ și } d = 1.$$

În sfârșit, adunând unitățile rămase:

$$4 \cdot a_1(5) + 2 \cdot a_1(5) = 5 \cdot a_1(5) + a_1(5) = 5 \cdot a_1(5) + 1 = a_2(5),$$

rezultă că trebuie modificat și $a = 0$. Deci $m + n + r = 1450_{[5]}$.

Aplicarea formulei (2) la calculul valorilor lui η pentru toate numerele între $N_1 = 31000000$ și $N_2 = 31001000$, pe un PC 386 a dus la obținerea unui timp de lucru de mai mult de 16 minute, din care cea mai mare parte a fost utilizată pentru descompunerea numerelor în factori primi.

Algoritmul a fost următorul:

1. Descompunerea numerelor n în factori primi $n = p_1^{d_1} p_2^{d_2} \dots p_t^{d_t}$;
2. Pentru n fixat, determinarea valorii $\max p_i \cdot d_i$;
3. $\eta_0 = \eta(p_i^{d_i})$, pentru i determinat la 2;
4. Deoarece $\eta(p_i^{d_i}) \leq p_j \cdot d_j$ ignorăm factorii pentru care $p_i \cdot a_i \leq \eta_0$;
5. Calculăm $\eta(p_j^{d_j})$ pentru $p_j \cdot a_j > \eta_0$ și determinăm cea mai mare dintre aceste valori, care va fi $\eta(n)$. Pentru punctele 2 – 5 din program au trebuit mai puțin de 3 secunde.

Pentru a obține alte formule de calcul pentru funcția η (de fapt pentru $\eta(p^a)$) să considerăm exponentul a scris în cele două baze:

$$a_{(p)} = \sum_{i=0}^n c_i \cdot p^i \text{ și } a_{[p]} = \sum_{j=1}^v k_j a_j(p) = \sum_{j=1}^v k_j \cdot \frac{p^j - 1}{p - 1}.$$

Obținem:

$$(p - 1) \cdot a = \sum_{j=1}^v k_j p^j - \sum_{j=1}^v k_j, \text{ deci notând:}$$

$$\sigma_{(a)} = \sum_{i=0}^n c_i - \text{suma cifrelor lui } a \text{ scris în baza } (p);$$

$$\sigma_{[p]}(a) = \sum_{j=1}^v k_j - \text{suma cifrelor lui } a \text{ scris în baza } [p]; \text{ și înănd cont de faptul că } \sum_{j=1}^v k_j p^j = p(a_{[p]})_{(p)} \text{ obținem:}$$

$$\eta(p^a) = (p - 1) \cdot a + \sigma_{[p]}(a). \quad (4)$$

Tinând cont de exprimarea lui a în baza (p) obținem:

$$p \cdot a_{(p)} = \sum_{i=0}^n c_i (p^{i+1} - 1) + \sum_{i=0}^n c_i \text{ sau:}$$

$$\frac{p}{p - 1} \cdot a = \sum_{i=0}^n c_i \cdot a_{i+1}(p) + \frac{1}{p - 1} \cdot \sigma_{(p)}(a), \quad (5)$$

prim urmăre:

$$a = \frac{p - 1}{p} \cdot (a_{[p]})_{[p]} + \frac{1}{p} \cdot \sigma_{(p)}(a) \quad (6)$$

Înlocuind această valoare a lui a în (4), se obține:

$$\eta(p^a) = \frac{(p - 1)^2}{p} \cdot (a_{(p)})_{[p]} + \frac{p - 1}{p} \cdot \sigma_{(p)}(a) + \sigma_{[p]}(a). \quad (7)$$

Notând cu $E_{n,p}$ exponentul lui p în expresia lui $n!$,

$$E_{n,p} = \sum_{i \geq 1} \left[\frac{n}{p^i} \right];$$

se știe [18] că $E_{n,p} = (n - \sigma_{(p)}(n))/(p - 1)$, deci exprimând pe $\sigma_{(p)}(a)$ din (6), se deduce:

$$E_{n,p} = (a_{(p)})_{[p]} - a. \quad (8)$$

O altă formulă pentru $E_{n,p}$ se poate obține astfel:

$$a = C_n \cdot p^n + C_{n-1} \cdot p^{n-1} + \dots + C_1 \cdot p + C_0 \text{ deci:}$$

$$\begin{aligned} E_{a,p} &= \frac{a}{p^n} + \frac{a}{p^{n-1}} + \dots + \frac{a}{p} = C_n + (C_n p + C_{n-1}) + \dots + (C_n p^{n-1} + C_{n-1} p^{n-2} + \dots + C_1) = \\ &= C_n a_n(p) + C_{n-1} a_{n-1}(p) + \dots + C_1 a_1. \end{aligned}$$

Cu alte cuvinte dacă $a_{(p)} = \overline{C_n \cdot C_{n-1} \cdot \dots \cdot C_1 \cdot C_0}$ atunci:

$$E_{a,p} = ((a - C_0)_{(p)})_{[p]} \equiv \left(\left(\left[\frac{a}{p} \right] \right)_{(p)} \right)_{[p]}.$$

Din (7) și (8) se obține:

$$\eta(p^a) = \frac{(p-1)^2}{p} \cdot (E_{a,p} + a) + \frac{p-1}{p} \cdot \sigma_{(p)(a)} + \sigma_{[p]}(a);$$

iar din (2) și (7) se deduce:

$$p \cdot \sigma_{[p]}(a) + (p-1) \cdot \sigma_{(p)}(a) = p^2 \cdot (a_{[p]})_{(p)} - (p-1)^2 \cdot (a_{(p)})_{[p]}.$$

4. FUNCȚIA SUMATOARE F_η

Se știe că oricărei funcții numerice f îi se poate atașa funcția sumatoare F_f definită prin:

$$F_f(n) = \sum_{d|n} f(d);$$

și că f se poate exprima cu ajutorul lui F_f prin formula de inversiune:

$$f(n) = \sum_{i,j=n} \mu(i) \cdot F(j), \quad (9)$$

unde μ este funcția lui Möbius ($\mu(1) = 1, \mu(k) = (-1)^k$) dacă numărul i este produsul a q numere prime diferite și $\mu(i) = 0$ dacă i este divizibil cu un patrat).

Pentru η avem:

$$F(n) = F_\eta(n) = \sum_{d|n} \eta(d) \text{ și}$$

$$F(p^a) = \eta(1) + \eta(p) + \dots + \eta(p^a).$$

Din (4) deducem $\eta(p^j) = (p-1) \cdot j + \sigma_{[p]}(j)$ deci:

$$F(p^a) = \sum_{j=0}^a \eta(p^j) = (p-1) \cdot \sum_{j=1}^a j + \sum_{j=1}^a \sigma_{[p]}(j) = (p-1) \cdot \frac{a \cdot (a+1)}{2} + \sum_{j=1}^a \sigma_{[p]}(j).$$

În consecință:

$$F(p^a) = (p-1) \cdot \frac{a \cdot (a+1)}{2} + \sum_{j=1}^a \sigma_{[p]}(j) \quad (10)$$

Să considerăm acum:

$$n = p_t \cdot p_{t-1} \cdot \dots \cdot p_1$$

cu $p_1 < p_2 < \dots < p_t$ numere prime nu neapărat consecutive

Desigur $\eta(n) = p_t$ și din:

$$F(1) = \eta(1) = 0;$$

$$F(p_1) = \eta(1) + \eta(p_1) = p_1;$$

$$F(p_1 \cdot p_2) = p_1 + 2p_2 = F(p_1) + 2p_2;$$

$$F(p_1 \cdot p_2 \cdot p_3) = p_1 + 2p_2 + 2^2 p_3 = F(p_1 \cdot p_2) + 2^2 p_3;$$

rezultă prin inducție:

$$F(p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_t) = F(p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_{t-1}) + 2^{t-1} p_t;$$

adică:

$$F(p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_t) = \sum_{i=1}^t 2^{i-1} p_i.$$

Egalitatea (9) devine:

$$p_t = \eta(n) = \sum_{u,v=n} \mu(u) \cdot F(v) = F(n) - \sum_i F\left(\frac{n}{p_i}\right) + \sum_{i,j} F\left(\frac{n}{p_i \cdot p_j}\right) + \dots + (-1)^{t-1} \cdot \sum_{i=1}^t F(p_i);$$

și deoarece $F(p_i) = p_i$, obținem:

$$\begin{aligned} F\left(\frac{n}{p_i}\right) &= F(p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_{i-1} \cdot p_{i+1} \cdot \dots \cdot p_k) = \sum_{j=1}^{i-1} 2^{j-1} \cdot p_j + \sum_{j=i+1}^t 2^{j-1} \cdot p_j = \\ &= F(p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_{i-1}) + 2^{i-1} \cdot F(p_{i+1} \cdot p_{i+2} \cdot \dots \cdot p_t). \end{aligned}$$

În mod analog avem

$$F\left(\frac{n}{p_i p_j}\right) = F(p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_{i-1}) + 2^{i-1} \cdot F(p_{i+1} \cdot p_{i+2} \cdot \dots \cdot p_{j-1}) + 2^{j-1} F(p_{j+1} \cdot p_{j+2} \cdot \dots \cdot p_t).$$

Notând $N_{ij} = p_1 \cdot \dots \cdot p_j$, obținem atunci:

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^{t-1} p_i &= -F(n) + \sum_i F(N_{i-1} + 2^{i-1} \cdot F(N_{i+1,t})) - \sum_{i < j} (F(N_{i-1}) + 2^{i-1} \cdot F(N_{i+1,j-1}) + \\ &\quad + 2^{j-1} \cdot F(N_{j+1,t})) + \dots \end{aligned}$$

Generalizări ale funcției η

I.Bălăcenoiu [3] propune trei funcții care generalizează funcția η . În cele ce urmează vom prezenta aceste generalizări.

Fie X o mulțime nevidă, r o relație de echivalență pe X pentru care notăm cu X_r mulțimea căt și $(I, \leq)$ o mulțime total ordonată. Dacă $g : X \rightarrow I$ este o funcție injectivă oarecare, atunci funcția $f : X \rightarrow I$, $f(x) = g(x)$ se spune că este o funcție de standartizare. În acest caz despre mulțimea X se spune că este $(r, (I, \leq), f)$ standardizată.

Dacă r_1 și r_2 sunt două relații de echivalență pe X se știe că relația $r = r_1 \wedge r_2$ unde:

$$xry \Leftrightarrow xr_1y \text{ și } xr_2y$$

este o relație de echivalență.

Despre funcțiile $f_i : X \rightarrow I$, $i = \overline{1, s}$ se spune că au aceeași monotonitate dacă pentru orice $x, y \in X$ avem :

$$f_i(x) \leq f_i(y) / f_i(x) \leq f_i(y)$$

pentru orice $i, j = \overline{1, s}$.

În [3] se demonstrează următoarea teoremă:

Dacă funcțiile de standardizare $f_i : X \rightarrow I$ corespunzătoare relațiilor de echivalență r_i , $i = \overline{1, s}$ sunt de aceeași monotonie atunci funcția $f = \max_i f_i$ este funcția de standardizare corespunzătoare relației $r = \bigwedge_i r_i$ și are aceeași monotonie cu funcțiile f_i . Un alt element preliminar considerării celor trei generalizări ale funcției η prezentate în [3] este definiția următoare.

Dacă $\top$ și $\perp$ sunt legi binare pe X respectiv I , spunem despre funcția de standardizare $f : X \rightarrow I$ că este Σ compozabilă dacă tripletul $(f(x), f(y), f(x \top y))$ satisfac condiția Σ . În acest caz se mai spune că funcția f Σ standardizează structura $(X, \top)$ pe structura $(I, \leq, \perp)$.

De exemplu funcția η determină următoarele standardizări:

(a) funcția η standardizează Σ_1 structura $(N^*, \cdot)$ pe structura $(N^*, \leq, +)$ prin:

$$\sum_1 : \eta(a \cdot b) \leq \eta(a) + \eta(b);$$

(b) funcția η standardizează Σ_2 aceleasi structuri, considernd:

$$\sum_2 : \max\{\eta(a), \eta(b)\} \leq \eta(a \cdot b) \leq \eta(a) \cdot \eta(b).$$

Funcția Smarandache $\eta : N^* \rightarrow N$ a fost definită în [16] cu ajutorul următoarelor funcții η_p :

Pentru orice număr prim p fie $\eta_p : N^* \rightarrow N^*$ astfel

- (i) $(\eta_p(n))!$ este divizibil cu p^n ;
- (ii) $\eta_p(n)$ este cel mai mic întreg pozitiv cu proprietatea (i).

Pentru fiecare $n \in N^*$ să considerăm și relațiile $r_n \subset N^* X N^*$ definite prin condițiile:

1. Dacă n este de forma $n = p^i$ cu $p = 1$ sau p număr prim și $i \in N^*$ vom spune că a este în relația r_n cu b dacă și numai dacă $\min\{k/k! = Mp^k\}$;
2. Dacă $n = p_1^{i_1}, p_2^{i_2}, \dots, p_t^{i_t}$ atunci

$$r_n = r_{p_1}^{i_1} \wedge r_{p_2}^{i_2} \wedge \dots \wedge r_{p_t}^{i_t}.$$

Definiția 2. Pentru orice $n \in N^*$ funcția Smarandache de primul tip este funcția $\eta_n : N^* \rightarrow N^*$ definită astfel:

1. Dacă $n = p^i$, cu $p = 1$ sau p număr prim atunci $S_n(a) = k$, k fiind cel mai mic întreg pozitiv pentru care $k! = Mp^k$;
2. Dacă $n = p_1^{i_1}, p_2^{i_2}, \dots, p_t^{i_t}$ atunci $\eta_k = \max_{j=1,t} \eta_{p_j}(a)$.

Se observă că:

- a) Funcțiile η_n sunt funcții de satandarduzare, corespunzătoare relațiilor r_n și pentru $n = 1$ avem $X_{r_1} = N^*$;
- b) Dacă $n = p$ atunci η_n este funcția η_p definită în [16];
- c) Funcțiile η_n sunt crescătoare, deci sunt de aceeași monotonicitate, în sensul dat mai sus.

Theorem 1. Funcțiile η_n , Σ_1 standardizează structura $(N^*, +)$ pe structura $(N^*, \leq, +)$ prin:

- $\Sigma_1 : \max\{\eta_n(a), \eta_n(b)\} \leq \eta_n(a + b) \leq \eta_n(a) + \eta_n(b)$ pentru orice $a, b \in N^*$ și deasemenea
- Σ_2 standardizează $(N^*, +)$ pe $(N, \leq, .)$ prin

$$\Sigma_2 : \max\{\eta_n(a), \eta_n(b)\} \leq \eta_n(a + b) \leq \eta_n(a) * \eta_n(b)$$

pentru orice $a, b \in N^*$.

Demonstrația este dată în [3].

Definiția 3. Funcțiile Smarandache de al doilea tip sunt funcțiile $\eta^k : N^* \rightarrow N^*$ definite prin $\eta^k(n) = \eta^n(k)$ pentru orice $k \in N^*$, unde η_n sunt funcțiile Smarandache de primul tip.

Observăm că pentru $k = 1$ funcția η^k este funcția η definită în [17], cu modificarea $\eta(1) = 1$. Întradevăr, pentru $n > 1$ avem:

$$\eta^1(n) = \eta_n(1) = \max_j \eta_{p_j}(1) = \max_j \eta_{p_j}(ij) = \eta(n).$$

Theorem 2. Funcțiile Smarandache de al doilea tip Σ_3 standardizează structura $(N^*, *)$ pe structura $(N^*, \leq, t)$ prin

$\Sigma_3 : \max\{\eta^k(a), \eta^k(b)\} \leq \eta^k(a * b) \leq \eta^k(a) + \eta^k(b)$ pentru orice $a, b \in N^*$ și Σ_4 standardizează $(N^*, *)$ pe $(N^*, \leq, *)$ prin

$\Sigma_4 : \max\{\eta^k(a), \eta^k(b)\} \leq \eta^k(a * b) \leq \eta^k(a) * \eta^k(b)$ pentru orice $a, b \in N^*$.

Pentru a defini funcțiile Smarandache de al treilea tip să considerăm sirurile:

$$(a) \quad 1 = a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$$

$$(b) \quad 1 = b_1, b_2, \dots, b_n, \dots$$

stăsătăcând relații de recurență $a_{kn} = a_k * a_n$ și respectiv $b_{kn} = b_k * b_n$.

Desigur există oricără astfel de siruri deoarece putem alege o valoare arbitrară pentru a_2 și apoi să determinăm ceilalți termeni cu ajutorul relației de recurență. Cu ajutorul sirurilor (a) și (b) definim funcția $f_a^b : N^* \rightarrow N^*$ prin

$f_a^b(n) = \eta_{a_n}(b_n)$, unde η_{a_n} este funcția Smarandache de primul tip. Se observă că:

(u) Dacă $a_n = 1$ și $b_n = 1$ pentru orice $n \in N^*$ atunci $f_a^b = \eta_1$;

(v) Dacă $a_n = n$ și $b_n = 1$ pentru orice $n \in N^*$ atunci $f_a^b = \eta^1$.

Definiția 4. Funcțiile Smarandache de al treilea tip sunt funcțiile $\eta_a^b = f_a^b$ în cazul în care sirurile (a) și (b) sunt diferite de cele de la (u) și (v).

Theorem 3. Funcțiile f_a^b realizează standardizarea Σ_5 între structurile $(N^*, *)$ și $(N^*, \leq, +, *)$ prin

$$\Sigma_5 : \max\{f_a^b(k), f_a^b(n)\} \leq f_a^b(k * n) \leq b_n f_a^b(k) + b_k f_a^b(n).$$

Demonstrația acestei teoreme este deasemenea dată în [3]. De aici rezultă că funcțiile Smarandache de al treilea tip satisfac:

$$\Sigma_6 : \max\{\eta_a^b(k), \eta_a^b(n)\} \leq \eta_a^b(k * n) \leq b_n \eta_a^b(k) + b_k \eta_a^b(n).$$

Exemplu: Considerând sirurile (a) și (b) date prin $a_n = b_n = n$, pentru orice $n \in N^*$, funcția Smarandache de al treilea tip corespunzătoare este $\eta_a^b : N^* \rightarrow N^*$, $\eta_a^b(n) = \eta_n(n)$ și Σ_6 devine:

$$\max\{\eta_k(k), \eta_n(n)\} \leq \eta_{kn}(k * n) \leq n \eta_k(k) + k \eta_n(n)$$

pentru orice $k, n \in N^*$.

Această relație este echivalentă cu relația următoare, scrisă cu ajutorul funcției η :

$$\max\{\eta(k^k), \eta(n^n)\} \leq \eta((kn)^{kn}) \leq n\eta(k^k) + k\eta(n^n).$$

5. Probleme rezolvate și probleme nerezolvate referitoare la funcția η

În [20] se dă o listă cuprinzătoare de probleme deschise referitoare la funcția η . În [22] M.Mudge reia o parte din aceste probleme. Apariția articoului lui M.Mudge ca și apariția unei reviste dedicată studiului funcției η (Smarandache Function Journal în colaborare cu Facultatea de Matematică din Craiova și Number Theory Publishing Co. din Glendale, Arizona) au determinat creșterea interesului pentru această funcție. În cele ce urmăzează vom enumera câteva dintre problemele propuse în [8] și reluate în [22] arătând stadiul rezolvării lor, dar vom aminti și alte probleme interesante apărute ulterior articoului lui M.Mudge.

1. Să se investigheze sirurile $i, i+1, i+2, \dots, i+x$ pentru care valorile lui η sunt crescătoare (descrescătoare). Răspunsul la această problemă au dat J.Duncan [7] și Grønnaas [11]. Acesta din urmă arată că există siruri crescătoare $u_1 < u_2 < \dots < u_r$ de lungime oricât de mare pentru care valorile funcție η sunt decrescătoare.

Referitor la următoarele trei probleme nu cunoaștem publicarea vreunui rezultat.

2. Găsiți cel mai mic număr natural k astfel încât pentru orice n mai mic sau egal cu n_0 cel puțin unul dintre numerele: $\eta(n), \eta(n+1), \dots, \eta(n+k-1)$ este:

- (A) un pătrat perfect;
- (B) un divizor al lui k^n .

Ce se întâmplă pentru k și n_0 tinzând la infinit?

3. Construiți numere prime având forma $\overline{\eta(n)\eta(n+1)\dots\eta(n+k)}$ unde $\overline{ab}$ desemnează întregul obținut prin concatenarea numerelor a și b .

Un sir $1 \leq a_1 \leq \dots$ de numere întregi se spune că este un A -șir dacă nici un a_i nu este suma a cel puțin doi termeni din sir.

4. Investigați posibilitatea construirii unui A -șir astfel încât sirul asociat $\eta(a_1), \eta(a_2), \dots, \eta(a_n), \dots$ este de asemenea un A -șir.

Notând $D_n(x) = |\eta(x+1) - \eta(x)|$ și $D_n^{(k+1)}(x) = |D_n^{(k)}(x+1) - D_n^{(k)}(x)|$, pentru $k \in N^*$, unde $D_n^{(1)}(x) = D_n(x)$ articoului lui M.Mudge reia următoarea problemă.

5. Investigați conjectura $D_n^{(k)}(x)$ are valoarea unu sau zero pentru oricare $k \geq 2$.

J.Duncan [8] verifică conjectura pentru toate numerele naturale până la 32000. În același articol se arată că raportul între numărul de 1-uri și numărul zero-urilor este aproximativ egal cu 1 pentru valori mari ale lui k . De asemenea se arată că pentru $k > 100$ și până la 32000 raportul $D_n^{(k)}(x)/D_n^{(k-1)}(x)$ este aproximativ egal cu -2.

T.Yau [24] pune următoarea problemă: pentru ce triplet de numere consecutive $n, n+1, n+2$ funcția η verifică o egalitate de tip Fibonacci, adică $\eta(n) + \eta(n+1) = \eta(n+2)$. El observă că în primele 1200 de numere naturale există două soluții și anume $n = 11$ și $n = 121$, dar nu găsește o soluție generală.

P.Gronas [10] dă răspunsul următoarei întrebări: "Există o funcție de numere n pentru care $\sigma_\eta(n) = n$?" unde $\sigma_\eta(n) = \sum_{d|n, d>0} \eta(d)$. El arată că singurele soluții ale acestei ecuații sunt $n \in \{8, 12, 18, 20, 2p\}$ unde p este număr prim.

M.Costewitz [15] abordează pentru prima oară problema găsirii cardinalului mulțimii $M_n = \{x/\eta(x) = x\}$. În [25] se arată că dacă descompunerea lui n în factori primi este $n_0 = p_1^{e_1} \cdot p_2^{e_2} \cdots p_i^{e_i}$ cu $p_1 < p_2 < \dots < p_i$ și notăm $e_i = \sum[n/p_i^j]$ iar $n_0 = p_1^{e_1} \cdot p_2^{e_2} \cdots p_i^{e_i}$ și $p_1^{e_1-a_1} \cdot p_2^{e_2-a_2} \cdots p_i^{e_i-a_i}$, atunci $\text{card } M_n = (\sigma(n_0) - \sigma(n_0)\sigma(Q))$ unde $\sigma(n)$ este suma divizorilor lui n , iar $Q = \prod_k q_k^{f_k}$, numerele $q_1, q_2, \dots, q_r$ fiind toate numerele prime mai mici decât n și care nu sunt divizori ai lui n . Exponentul f_k este $f_k = \sum_j \left[\frac{n}{q_k^j} \right]$.

Bibliografie

- [1] M.Andrei, C.Dumitrescu, V.Seleacu, L.Tuțescu, Șt.Zamfir, La fonction de Smarandache, une nouvelle fonction dans la théorie des nombres (Congrès International Henri Poincaré, Nancy, 14-18 May, 1994).
- [2] M.Andrei, C.Dumitrescu, V.Seleacu, L.Tuțescu, Șt.Zamfir, Some Remarks on the Smarandache Function, (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, p. 1-5).
- [3] Ion Bălăcenoiu, Smarandache Numerical Functions (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, p. 6-13).
- [4] John C. Mc Carthy, Calculate $S(n)$ (Smarandache Function Journal, vol. 2-3, No. 1, (1993), p. 19-32).
- [5] M.Costewitz, Généralisation du problème 1075 (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 43-44).

- [6] C.Dumitrescu, A Brief History of the "Smarandache Function": (Smarandache Function Journal, vol. 2-3, No. 1, (1993), p. 3-9).
- [7] J.Duncan, Monotonic increasing and decreasing sequences of $S(n)$ (Smarandache Function Journal, vol. 2-3, No.1, (1993), p. 13-16).
- [8] J.Duncan, On the conjecture $D_n^k(1) = 1$ or 0 for $k \geq 2$, (Smarandache Function Journal, vol. 2-3, No. 1, (1993), p. 17-18).
- [9] Pál Grönás, A proof of the non-existence of "Samma" (Smarandache Function Journal, vol. 2-3, No. 1, (1993), p. 34-35).
- [10] Pál Grönás, The solution of the Diophantine equation $\sigma_s(n) = n$ (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No.1 (1994), p. 14-16).
- [11] Pál Grönás, Solution of the problem by J.Rodriguez, (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 37).
- [12] M.Mudge, The Smarandache Function, together with a sample of The Infinity of Unsolved Problems associated with it, presented by M.Mudge, (Personal Computer World, No. 112, (1992), p. 420).
- [13] Henry Ibsted, The Smarandache Function $S(n)$, (Smarandache Function Journal, vol. 2-3, No. 1, (1993), p. 38-71).
- [14] Pedro Melendez, Proposed problem (4), (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 4).
- [15] M.Andrei, I.Bălăcenoiu, C.Dumitrescu, E.Rădescu, N.Rădescu, V.Seleacu, A linear Combination with the Smarandache Function to obtain a identity (26th Annual Iranian Mathematics Conference, Kerman, Iran, March 28-31, 1995).
- [16] E.Rădescu, N.rădescu, C.Dumitrescu, On the summatory Function Associated to the Smarandache Function (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 17-21).
- [17] J.Rodryguez, Problem (1), (2) (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 36-38).
- [18] P.Radovici-Mărculescu, Probleme de teoria elementară a numerelor (ed. Tehn. Bucureşti, 1986).

- [19] Florentin Smarandache, A Function in the Number Theory, An. Univ. Timișoara, ser. St. Mat., vol. XVIII, fasc. 1, (1980), p. 79-88.
- [20] Florentin Smarandache, An Infinity of Unsolved Problems Concerning a Function in Number Theory, (International Congress of Mathematicians, Univ. of Berkeley, CA, August 3-11, 1986).
- [21] F.Smarandache, Some linear equations involving a function in the Number Theory, (Smarandache Function Journal, vol. 1, No. 1, (1990)).
- [22] A.Stuparu, D.Sharpe, Problem of number Theory (5), (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 41).
- [23] J.R.Sutton, Calculating the Smarandache Function Without Factorising, (Smarandache Function Journal, vol. 4-5, No. 1, (1994), p. 27-31).
- [24] T.Yau, The Smarandache Function, (Math. Spectrum, vol. 26, No. 3, (1993/4), p. 84-85).